

Література:

1. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19 листопада 1992 N 2801-XII. - <http://www.spine.org.ua>
2. *Вісьтак О.* Учений і педагог вищої школи України (до 70-річчя від дня народження і 45-річчя науково-педагогічної діяльності професора Олега Шаблія) / *О.Вісьтак*. – Теоретичні та методологічні проблеми суспільної географії: Збірник наукових праць на пошану Заслуженого професора Львівського національного університету імені Івана Франка Олега Шаблія. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. – 432с. (с.7-29)
3. *Колосовский Н.Н.* Теоретические проблемы экономического районирования СССР (краткая схема изложения) / *Н.Н.Колосовский*. – в кн.: Территориальные производственные комплексы. Вопросы географии. С.80. – М.: Мысль, 1970. – 288с. (с.18 – 32).
4. *Корецький Л.М.* Теоретичні і методичні засади регіональних досліджень промисловості й сільського господарства з метою прогнозування їх розвитку / *Л.М.Корецький, І.Ф.Мукомель*. – В зб.: Теоретичні і прикладні питання географії. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1972. – 206 с. (С.139 – 157).
5. *Шаблій О.І.* Суспільна географія : теорія, історія, українознавчі студії / *О.І.Шаблій*. – Львів: Льв. Нац. ун-т ім.І.Франка, 2001. – 744с.
6. *Топчієв О.Г.* Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: Навчальний посібник / *О.Г.Топчієв*. – Одеса: Астропринт, 2005. – 632 с.
7. *Топчієв О.Г.* Основи суспільної географії: підручник для студ. географ. спеціальностей вищих навч. закладів / *О.Г.Топчієв*. – Одеса: Астропринт, 2009. – 544с.
8. *Хорев Б.С.* Территориальная организация общества: (актуальные проблемы регионального управления и планирования в СССР) / *Б.С.Хорев*. – М.:Мысль, 1981. – 320 с. Карт., схем.

Резюме:

Олег Пушкар. СУТЬ ТЕРРИТОРИАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УЧРЕЖДЕНЬ ОХОРАНИ ЗДОРОВ'Я.

Рассмотрены значение и содержание понятия территориальная организация общества. Исследованы подходы к выяснению содержания понятия "территориальная организация общества" в научной литературе. Обосновано определение понятия "территориальная организация учреждений здравоохранения" с помощью первичных форм геопространственной организации учреждений здравоохранения.

Ключевые слова: территориальная организация общества, экономическое районирование, территориальная организация учреждений охраны здоровья

Summary:

Pushkar O. A VALUE AND MAINTENANCE OF CONCEPT IS CONSIDERED TERRITORIAL ORGANIZATION OF SOCIETY.

Considered the meaning and content of the concept territorial organization of society. Investigated approaches to the elucidation of the notion "territorial organization of society" in the scientific literature. Justified by the definition of the territorial organization of public health institutions with the help of the primary forms of geo-spatial organization of health care institutions.

Keywords: territorial organization of society, economic districting, territorial organization of establishments of guard of health.

Надійшла 05.10.2010р.

УДК 622.831:621.039:551.432

Андрій КАЛЬКО

ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗОНИ ТА ПОВІТРЯНОГО ПРОСТОРУ ВІДКРИТОГО МОРЯ

Проаналізований стан режиму просторів, які не входять до складу державних територій – відкритого моря, економічної зони, повітряного простору над відкритим морем. Подана класифікація ділянок надр, що надаються в користування для геологічного вивчення.

Ключові слова: земна кора, мінеральна сировина, режим, державний кордон, відкрите море, держава, економічна зона, повітряний простір.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Земна кора є головним джерелом мінеральної сировини. Враховуючи зростання народонаселення планети і у зв'язку із зростанням промислового виробництва в багатьох країнах світу, рівень світового видобутку мінеральної сировини збільшується, що приводить до виснаження надр. Наприклад, внаслідок інтенсивної експлуатації найбагатших в світі золоторудних родовищ ПАР промислові запаси почали виснажуватися, а видобуток золота, який досяг 1000 т у 1970 р., впав до 494,5 т в 1996 р., а вже у 2009 р. об'єм видобутку впав на 5,8% до менш ніж 205 тонн. [1]. За даними південноафриканської Chamber of Mines, країна відкотилася до четвертого у світі місця за об'ємом видобутку золота. За даними Chamber of Mines, Китай, Австралія і США зараз займають три перші місця. ПАР була найбільшим у

світі золотошукачем впродовж століття. Лише у 2006 р. країна поступилася першим місцем Китаю внаслідок виснаження ресурсів на деяких копальнях ПАР. У 2008 р. випуск впав на 14,5%, в основному, через перебої з постачанням електроенергії. Золото є другою найважливішою статтею експорту ПАР, після платинової групи металів, а в 2009 р. ПАР заробила на експорті золота \$6,7 млрд. [2].

Технічний прогрес підвищує ефективність використання корисних копалин, у тому числі і тих, які вважалися у минулому невідповідними або недоступними для промислового освоєння. На *сучасному етапі розвідкою і розробкою задіяні переважно приповерхневі горизонти земної кори*. Найбільші глибини, з яких добуваються тверді корисні копалини складають 500-600 м, рідше 1000-1500 м. Одиначні шахти досягли глибин 3000-4000 м. Нафта добувається з глибин 2-4 км, в деяких районах глибина видобутку складає 4,5-5 км. Максимальні глибини добування нафти складають 5-6 км. Вказані глибини порівняні з потужністю земної кори в океанічній області, яка складає 6 км. Збільшення глибин розвідки і розробки родовищ корисних копалин є крупним резервом для зростання мінерально-сировинних ресурсів.

Найбільшим резервом зростання мінеральних багатств України є мінеральні ресурси шельфу Чорного моря, які стануть важливим джерелом сировини для розвитку промисловості сьогодення і більшою мірою в найближчому майбутньому.

Оцінка запасів нафти в надрах акваторій показує, що вони співставні із запасами нафтових ресурсів в надрах континентів. Найважливішим резервом вуглеводневої сировини є газогідрати [3].

Морська вода є джерелом багатьох хімічних елементів і мінеральних сполук. З морської води добувається 33% світового споживання кухонної солі, 20% світового споживання магнію, значна кількість бромю. Все більшу увагу привертають мінеральні розсоли і мінералізовані води морських заток, рифтових зон, які можуть стати джерелом літію, рубідію, цезію, бору, стронцію і інших корисних компонентів.

Однак неврегульованість географічних, економічних, правових і соціальних аспектів володіння і розпорядження водними просторами з метою раціонального використання природних морських ресурсів не сприяє ефективному розвитку господарства прибережних регіонів України.

Вченим, зокрема і вченим-географам, необхідно докласти зусиль з метою покращення функціонування прикордонних територій та, спираючись на світовий досвід, окреслити межі користування надрами і повітряного простору моря

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання правового режиму морських просторів досліджуються вченими минулого і сучасності. У цій сфері працюють такі учені, як Ю.Г. Барсегов, І.П. Блищенко, А.Н. Вилегжанін, С.А. Гурєєв, А.А. Ковальов, А.Л. Колодкін, М.І. Лазарев, В.Ф. Мешера, А.П. Мовчан, С.В. Молодцов, Ю.В. Осінцев, А. Янков.

Не можна не відзначити внесок в наукове висвітлення проблеми (зокрема делімітації морських просторів) робіт таких авторів, як Anderson D.N., Bekker, Pieter H.F., Blecher M.D., Caron David D., Charney, Jonathan I., Churchill R., Colson David A., Langeraar Wijnard, Lay H., Manner E.I., Nelson L.D., Nordquist M. та інших.

У теоретичній основі досліджень соціальних функцій морського простору, державних кордонів і прикордонних територій лежать класичні ідеї соціопросторового підходу вивчення суспільства: ідеї класиків соціології Р. Зімеля, П. Сорокіна, П. Бергера і Т. Лукмана про соціальний простір.

В аналізі територій використовується також накопичений теоретичний досвід вивчення проблематики соціального простору П. Бурдьє і прикордонних територій (М. Бауд і В. Ван Шендель, Х. Донан, Ф. Бродель, А. Пасі, Х. Ламарт, Д. Калб, М. Кастельс, К. Омей, Д. Ньюман, С. Медведєв, В. Каганський, С. Корольов, О. Бреднікова, О. Нікіфорова, С. Кулдінін.

Формулювання цілей статті. Мета дослідження полягає в здійсненні комплексного аналізу правового режиму, економічної зони та повітряного простору відкритого моря.

Відповідно до мети потрібно було розв'язати такі завдання:

- з'ясувати існуючі правові і географічні підходи до регулювання режиму морських просторів;
- проаналізувати особливості методологічних підходів;
- обґрунтувати параметри відкритого моря, економічної зони, повітряного простору над відкритим морем як частин, які не входять до складу державних територій.

Виклад основного матеріалу. Під відкритим морем розуміються розташовані за межами територіального моря морські простори, які не є суверенними для якоїсь однієї держави і відкриті на засадах рівності для вільного використання їх всіма державами у встановлених міжнародним правом

цілях [4, 5]. Правовий режим відкритого моря визначається Женевською конвенцією 1958 року про відкрите море [6] і Конвенцією ООН з морського права 1982 року [7]. Згідно статті 2 Женевської конвенції відкрите море є відкритим для всіх націй і ніяка держава не має права претендувати на підпорядкування будь-якої його частини своєму суверенітету.

Свобода відкритого моря полягає в свободі судноплавства і рибальства в цій частині простору, прокладки підводних кабелів і трубопроводів, польотів над відкритим морем. Відповідно до Конвенції ООН 1982 року введені два правові режими морських вод за межами територіального моря.

Режим економічної зони. Режим регламентує право на свободу відкритого моря з певними застереженнями на користь прибережних держав. Прибережні держави мають у вказаній зоні суверенні права на розвідку, розробку і збереження природних ресурсів у водах, на морському дні і в надрах, управління ресурсами. Прибережні держави здійснюють юрисдикцію відносно створення і використання штучних островів, установок і споруд на них, проведення морських наукових досліджень, захисту і збереження морського середовища (стаття 56). Правові режими мають низку загальних принципів, таких як непогора державному суверенітету, відкритість для всіх держав, забезпечення свободи судноплавства і польотів повітряних суден [8].

Аналіз тези про те, що в даний час за міжнародним правом допускається встановлення субрегіональних режимів, які відрізняються один від одного, в рамках одного і того ж правового району, в межах якого застосовуються єдині для всього району правові принципи і норми, дозволив С.В. Молодцову обґрунтувати входження економічних зон до складу відкритого моря [5]. Відкритим морем є його частини, що не увійшли до внутрішніх і територіальних вод, територіальних морів держав, вод держав-архіпелагів і морських районів, які не підлягають суверенітету жодної з держав.

Відповідно до статті 7 Конвенції ООН 1982 року перелік свобод відкритого моря включає: свободу судноплавства, польотів, прокладки трубопроводів і підводних кабелів, свободу спорудження штучних островів і інших об'єктів, рибальства і наукових досліджень.

Здійснення свободи судноплавства регулює статті 90 Конвенції ООН 1982 року, згідно якої “кожна держава незалежно від того, чи є вона прибережною або такою, що не має виходу до моря, має право на те, щоб судна під її прапором плавали у відкритому морі”.

Відповідно до статті 5 Женевської конвенції і статті 91 Конвенції ООН 1982 року, судна мають національність тієї держави, під прапором якої вони мають право плавати.

Базовим в системі норм, які визначають правовий режим відкритого моря, є принцип юрисдикції держави прапора, згідно якого кожне судно плаває під прапором тільки однієї держави і підкоряється винятковій юрисдикції цієї держави (стаття 6 Женевської конвенції, стаття 92 Конвенції ООН 1982 року).

Важливими елементами правового режиму відкритого моря є норми безпеки мореплавання і захисту морського середовища. Відповідно до статті 94/3 Конвенції ООН 1982 року, кожна держава зобов'язана вживати заходів, необхідних для забезпечення безпеки в морі суден, які плавають під її прапором. Ці заходи стосуються конструкції, устаткування, придатності суден до плавання, комплектування, умов праці і навчання екіпажів суден і т. п. [9].

Принцип юрисдикції держави прапора є основою і для вирішення проблеми збереження морського середовища за Конвенцією ООН 1982 року. Згідно статті 217 Конвенції відповідальність за виконання судами норм, стандартів, законів і правил для забезпечення запобігання і скорочення забруднення морського середовища, покладена на держави прапора вказаних суден. Відповідно до статті 211/2 Конвенції ООН 1982 року національні закони і правила із захисту морського середовища “повинні бути щонайменше такими ж ефективними, як і міжнародні норми і стандарти, встановлені через компетентну міжнародну організацію або загальну дипломатичну конвенцію”.

Повітряний простір над відкритим морем. Базою для правового режиму повітряного простору над відкритим морем служить принцип свободи польотів, що є складовою частиною принципу свободи відкритого моря (стаття 2 Женевської конвенції і стаття 87/1 в Конвенції ООН 1982 року).

Загальноновизнано, що кожна держава, прибережна або не прибережна, має право на вільне здійснення польотів своїх повітряних суден над відкритим морем [10]. Повітряний простір над відкритим морем є відкритим для всіх держав, на нього не розповсюджується суверенітет якоїсь однієї держави.

Спеціальний правовий режим економічної зони не встановлює будь-яких додаткових обмежень повітряного простору над цією зоною. Більше того, ст. 58 Конвенції ООН 1952 року прямо вказує на

те, що держави мають право користуватися свободою польотів над економічною зоною. Отже, повітряний простір над відкритим морем має єдиний правовий режим, без будь-яких особливостей, на відміну від правового режиму морських вод.

У статті 12 Чикагської конвенції вказано, що для польотів над відкритим морем діють визначені нею правила. Ряд авторів трактує це положення як дію в ході польотів норм і правил, встановлених Міжнародною організацією цивільної авіації, - International Civil Aviation Organisation [11].

Є правильною пропозиція, що зобов'язує кожну державу вживати заходів, згідно яких повітряні судна, які несуть її національний знак, повинні дотримуватись діючих в даному місці правил і регламентів. Дана норма має силу і при польотах над відкритим морем [12].

Таким чином, під час польоту над відкритим морем юрисдикцію над повітряним судном здійснює держава, яка його зареєструвала. Подвійна реєстрація повітряних суден не допускається (стаття 18 Чикагської конвенції). Отже, разом з принципами міжнародного права, в правовому регулюванні міжнародного повітряного сполучення застосовуються принципи і норми національного права держави [10].

Цю норму можна було б назвати принципом юрисдикції держави національності повітряного судна по аналогії з принципом юрисдикції держави прапора в морському праві. Вказана норма є основою для вирішення проблем забезпечення безпеки і захисту навколишнього середовища.

Питанням боротьби з актами незаконного втручання в діяльність цивільної авіації присвячені: Токійська конвенція про злочини і деякі інші дії, здійснені на борту повітряного судна, Гаагська конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден і Монреальська конвенція про боротьбу з незаконними актами, направленими проти безпеки цивільної авіації, які вживаються тоді, коли повітряне судно знаходилося у польоті за межами території держави, в якій воно є зареєстрованим [10]. Згідно статті 3/1 Токійської конвенції юрисдикцію відносно злочинів і дій, здійснених на борту повітряного судна, має держава, яка його зареєструвала.

Аналогічні положення містять Гаагська (стаття 4/1/a) і Монреальська (стаття 5/1/в) конвенції. Відповідно до Конвенції 1952 року про шкоду, заподіяну іноземними повітряними судами третім особам на земній поверхні, обов'язок її відшкодування, передбачений конвенцією, покладається на власника повітряного судна, якщо тільки в процесі встановлення його приналежності не виявляється інша особа (стаття 213) [13].

Згідно ст. 7 Конвенції 1972 року із запобігання забрудненню морів скиданнями відходів і іншими матеріалами держави вживають заходів у відношенні:

- суден і літаків, зареєстрованих на території держав або під їх прапором;
- суден і літаків, завантажених на території держав або в їх територіальних водах матеріалами для скидання;
- суден і літаків, а також стаціонарних або плавучих платформ, які знаходяться під юрисдикцією держав і, як передбачається, займаються скиданням відходів [14].

На підставі результатів аналізу можна виділити ознаки розглянутих територій з міжнародним режимом:

- знаходження за межами території будь-якої держави;
- непокоря суверенітету будь-якої держави;
- знаходження в рівноправному користуванні всіх держав;
- здійснення юрисдикції держави реєстрації штучних об'єктів, розташованих на даній території, над цими об'єктами і людьми, що знаходяться на них;
- допущення вільного переміщення штучних об'єктів по території.

Юридичну суть територій з міжнародним режимом визначає принцип свободи діяльності, який означає, що всі держави мають право на користування міжнародною територією, а їх діяльність на цій території регулюється нормами міжнародного права.

Правові режими відкритого моря, повітряного простору над відкритим морем і космічного простору мають загальні риси.

Через різний рівень розробленості міжнародного морського права, міжнародне повітряне право, міжнародне і національне космічне право і історичні особливості формування областей правового регулювання на пряму вдосконалення космічного права, дозволить визначити порівняльний аналіз вказаних правових норм.

Такий підхід, що повною мірою враховує особливості різних видів міжнародних територій, не

відноситься до теорій “просторового віяла”, заснованих на постулаті єдності юридичного режиму “по вертикалі” всіх просторів з міжнародним режимом [15]. Неправомірність таких теорій видно на прикладі відмінностей правових режимів економічної зони і повітряного простору над нею.

Крім того, власне самі гірські породи, використані на даному етапі, як будівельні матеріали, в недалекому майбутньому будуть джерелами мінеральної сировини.

Корисні копалини земної кори відносяться до поновлюваних природних ресурсів, тісно пов'язаних з поновлюваним ресурсом - людством, яке є джерелом продуктивних сил і організаційною системою, яка використовує і переробляє мінеральну сировину і поновлювані природні ресурси. Виснаження надр України приведе до зниження чисельності населення і до непередбачуваних наслідків. Приповерхневі горизонти земної кори в межах існуючого державного кордону України до середини XXI століття в основному будуть виснажені. Виникає настійна необхідність в освоєнні глибших горизонтів земної кори аж до поверхні Мохоровичича. Підставою для освоєння цих горизонтів земної кори в межах державного кордону України повинні служити Закони держави, яка, керуючись Конституцією, зобов'язана захищати державні кордони за глибиною земної кори від вторгнення в надра суміжних держав. Закони, що стосуються геологічного вивчення і освоєння надр, не повинні регламентуватися рівнем науково-технічного прогресу. Закони повинні бути правовою базою для стійкого розвитку України в даний час і у віддаленій перспективі.

На цій підставі виникає необхідність дати науково обґрунтоване визначення надр України зі встановленням строго регламентованих меж по глибині земної кори.

“Надра України - певна частина геосфери земної кори у формі оберненого зрізаного конуса з вершиною в центрі земної кулі, напрямною якого є лінія державного кордону суверенної держави. Верхня межа надр розташована на контакті нижнього ґрунтового горизонту з материнською породою. За відсутності ґрунтового горизонту, верхня межа надр розташована на земній поверхні, дні водоймищ і водотоків, представлених материнською породою, а також на поверхні льодовиків. Нижньою межею надр є поверхня Мохоровичича”.

Формування надр суверенної держави у формі оберненого зрізаного конуса, вершина якого співпадає з центром земної кулі, обумовлене, по-перше, розмірами радіусів Землі (екваторіального - 6378 км, полярного - 6356 км) і потужністю земної кори, яка в середньому складає 18 км (у континентальній області - 33 км, в океанічній області - 6 км). По-друге, строга регламентація меж надр в просторі, обмеженому поверхнею земної кулі, не передбачає наявності “спірних” державних територій, через які при делімітації державних кордонів суверенних держав можуть виникнути міждержавні конфлікти.

За фізичними властивостями і складом земна кора ділиться на три шари: осадовий, гранітний, базальтовий [16].

Осадочний шар складається з рихлих зцементованих відкладів. Нижче за межу осадочного шару з тропосферою залягає земля (ґрунт).

Гранітний шар приурочений до континентів і залягає нижче за осадочний шар. Представлений магматичними гірськими породами першої групи - інтрузивними (глибинними) з добре вираженою кристалічною будовою. Потужність гранітного шару до 20-40 км, щільність порід - 2,4-2,6 т/м³.

Базальтовий шар залягає нижче гранітного. Потужність базальтового шару на континентах – 15-25 км, щільність порід 2,8-3,3 т/м³. Сумарна потужність осадочного і базальтового шарів під дном Світового океану на перевищує 5-8 км. Базальтовий шар представлений магматичними породами другої групи - ефузивними (вилитими). Таким чином, існує два типи земної кори - континентальний і океанічний. Океанічний не має гранітного шару (табл. 1).

Державне регулювання надрокористування, зокрема ліцензування ділянок надр, повинні стояти на позиціях комплексного освоєння надр, як національного надбання українського народу і найважливішої частини середовища життєзабезпечення громадянського суспільства.

На підставі систематизації історії формування і розвитку основних структур земної кори в межах державних кордонів, обґрунтування необхідності захисту надр від гірничо-геологічної інтервенції, доцільно дати визначення (класифікувати) ділянки надр, що надаються в користування для геологічного вивчення, видобутку корисних копалин, а також для інших цілей.

“Ділянки надр представляють блоки, що геометризувалися, у формі прямої призми, обмеженої бічними площинами, сліди перетину яких з верхньою межею надр і з землею поверхнею є межами гірничого і геологічного відводів, відповідно. Верхня межа блоків співпадає з верхньою межею надр суверенної держави. Нижня межа блоків розташована на глибині, доступній на даному етапі розвитку

техніки і технологій для геологічного вивчення і промислового освоєння ділянок надр у межах блоків” [17].

Як єдина, яскраво виражена *класифікаційна ознака* поділу ділянок надр пропонується просторове розташування меж ділянок надр щодо осадового, гранітного і базальтового шарів земної кори, що зумовлює комплексне промислове освоєння надр. З врахуванням запропонованої класифікаційної ознаки виділені три класи ділянок надр: *перший клас* – межі ділянок надр розташовані в осадовому шарі земної кори; *другий клас* – межі ділянок надр розташовані в осадовому, гранітному і базальтовому шарах; *третій клас* – межі ділянок надр розташовані в гранітному і базальтовому шарах.

Таблиця 1

Класифікація ділянок надр

Клас	Група	Вид		
		Група, підгрупа	Система	
Перший клас (I) Межі ділянок надр розташовані тільки в осадовому шарі земної кори	У першому (1) класі ділянок надр групи не виділені	Кайнозой	Четвертинна Q	
			Неогенова N	
			Палеогенова P	
		Мезозой	Крейдіяна K	
			Юрська J	
			Тріасова T	
		Палеозой	Верхній палеозой PZ ₂	Пермська P
				Кам'яновугільна C
			Нижній палеозой PZ ₁	Девонська D
				Силурійська S
		Ордовикська O		
		Кембрійська Є		
Другий клас (II) Межі ділянок надр розташовані в осадовому, гранітному і базальтовому шарах	Перша група (1) - межі ділянок надр приурочені до осадового і гранітного шарів	У другому класі (II) види не виділені		
	Друга група (2) - межі ділянок надр приурочені до осадового, гранітного і базальтового шарів			
Третій клас (III) Межі ділянок надр розташовані в гранітному і базальтовому шарах	Перша група (1) - межі ділянок надр приурочені до гранітного шару	У третьому класі (III) ділянок надр види не виділені		
	Друга група (2) - межі ділянок надр приурочені до базальтового шару			
	Третя група (3) - межі ділянок надр приурочені до базальтового шару, розташованого під дном Світового океану			

Висновки. Отож надра в межах державного кордону України повинні знаходитися у винятковому віданні народу держави і надаватися тільки в користування. Це означає, що суверенній державі належать всі ділянки надр: розвідані і невивчені; доступні і ще недоступні на даному етапі розвитку техніки і технологій для геологічного вивчення і промислового освоєння; цінні в економічному відношенні і малозначні для сучасного розвитку народного господарства; які використовуються і ще не використовуються; освоєні надрокористувачами; призначені для промислового освоєння; відведені для досягнення державних і суспільних цілей.

Надра в політичному аспекті є інтегруючим показником, здатним об'єднати народи, що об'єктивно населяють земну поверхню. Крім того, надра, що знаходяться у власності народу України, не повинні бути предметом дезінтеграції державної території.

Література:

1. *Ставский А.П.* О рейтинге стран – производителей твердых видов минерального сырья. М., Минеральные ресурсы России, №2, 1997. – 417 с.
2. Добыча золота в ЮАР снижается // Девелпорт – Украинский Ювелирный Портал // <http://jewelport.net/page.php?id=1888>
3. *Зубова М.А.* Гидраты природных газов в недрах Мирового океана. Серия «Морская геология и геофизика», М., ВИЭМС, 1988. – С. 46-49.

4. Черней Э.И., Тимошенко И.И., Лустюк Н.Г., Калько А.Д. и др. Закономерная связь между понятиями территория государственная и государственная граница. Открытие. Международная академия авторов научных открытий и изобретений. Приоритет от 18 июня 2002 г. Регистрационный № 265.
5. Молодцов С.В. Международное морское право. М., Международные отношения, 1987. – 271 с.
6. Лукашук И.И. Международное право. Общая часть: Учебник. - М.: Волтерс Клувер, 2005. - 432 с.
7. Международное публичное право. Сборник документов. Том 2. - М.: Издательство БЕК, 1996. - 483.
8. Кузнецов А.Н. К вопросу о правовом режиме космического пространства. Космонавтика и ракетостроение, №12, 1998.
9. Мировой океан и международное право. Открытое море. Международные проливы. Архипелажные воды. М., Международные отношения, 1988.
10. Международное воздушное право: В 2т. / А.П. Мовчан, Ю.Н.Малеев, В.Д. Бордунов и др. – М.: Наука, 1980. – Т.1. – 351 с.
11. Гуреев А. Международно-правовые проблемы полетов воздушных судов над морскими пространствами (в свете итогов третьей конференции ООН по морскому праву). В сб.: Деятельность государств в Мировом океане: международно-правовые аспекты. М.: ИГПАН СССР, 1983.
12. Ляхов А.Г. Международно-правовое обеспечение безопасности полетов над открытым морем. Сотрудничество государств в исследовании и использовании Мирового океана. М., Международные отношения, 1986.
13. Международное право в документах. М., Юридическая литература, 1982.
14. Сборник действующих договоров и конвенций, заключенных СССР с иностранными государствами. М., Международные отношения, 1972, вып. XXXII.
15. Малеев Ю.Н. Международное воздушное право: Вопросы теории и практики. – М.: Международные отношения, 1986. – 240 с.
16. Горная энциклопедия. / Гл. ред. Е.А. Козловский; Ред. кол. М.И. Агошков, Н.К. Байбаков, А.С. Болдырев и др. – М.: Сов. энциклопедия. Т.3, 1987.-592 с.
17. Черней Э.И., Постоловский Р.М., Калько А.Д. и др. Научные основы комплексного промышленного освоения недр. Т.1. Ровно: РИС КИСУ, 2002.- 860 с.

Резюме:

Калько А.Д. ГЕОГРАФИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЗОНЫ И ВОЗДУШНОГО ПРОСТРАНСТВА ОТКРЫТОГО МОРЯ.

Проанализировано состояние режима пространств, не входящих в состав государственных территорий – открытого моря, экономической зоны, воздушного пространства над открытым морем. Приведена классификация участков недр для геологического изучения.

Ключевые слова: земная кора, минеральное сырье, режим, государственная граница, открытое море, государство, экономическая зона, воздушное пространство.

Summary:

Kal'ko A.D. GEOGRAPHICAL ANALYSIS OF ECONOMIC AREA AND AIR SPACE OF HIGH SEA.

The state of the mode of spaces, which do not enter in the complement of state territories - high sea, economic area, air space above a high sea, is analysed. Classification of areas of bowels of the earth, which are given in the use for a geological study, is given

Key words: the earth's crust, mineral raw material, mode, state boundary, a sea, state, economic area, air space, is opened.

Надійшла 28.10.2010р.